

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl.
pentru fie-care publicare.

Mâna Rusiei.

Sibiu, 26 August n.

Evenimente mari politice sunt earăși la ordinea zilei. Și numărul lor se înmulțește din zi în zi, probabil numai pentru-ca lumea politică să mai scape pe unele din vedere, pôte chiar pe cele mai importante, făcând combinațiuni și scoțând conclusiuni din altele, de mai mică însemnătate.

Va fi destul să ne provocăm la mângerea Țarului Nicolae II în Franția, unde e așteptat pe 19 Septembrie, pentru a petrece mai multă vreme acolo, cimentând și mai puternic raporturile de alianță existente între Rusia și Franția; apoi la întâlnirea Țarului cu Imperatul Vilhelm al Germaniei, înainte de a pasi pe pământul Franției; ear' în fine la sosirea pe neașteptate la Viena a ministrului-president român D. A. Sturdza și la lunga sa întrevedere avută cu ministrul nostru comun de externe, — pentru-ca să înțelegem, că e vorba de lucruri cari lumii politice dau mult de gândit și o silesc să facă diferite combinațiuni.

Ori-care să fie însă rezultatul acestor combinațiuni, un lucru e cert; anume: că prea mare e mișcarea în toate părțile; prea multe sunt vizitele pe la curțile domnesci; prea dese sunt întâlnirile de domnitori: pentru-ca cu toate asigurările despre dorința nestrămutată de a fi menținută pacea europeană, lumea se devină tot mai puțin încredetore în sinceritatea astorfel de perorații diplomatice.

Nu avem semne de pace, ci semne de turburări îngrijitoare, foarte apropiate! Pentru-că ce alta însemnăză propaganda rusă, care se face de o vreme încôce în România, sub diferite pretexte și în diferite forme, dar' în scopul de a atrage regatul român în apele politice rusești, desfăcându-l de tripla alianță în care a intrat, — decât numai asigurarea cooperării la planurile rusești a unui factor puternic, care s'a dovedit și în trecut a fi de nădejde, pentru a scote castanele din foc pe sâma altora, cari

apoi în semn de grațitudine au răspuns cu acte de omor și de conspirație??..

Și e șirătă diplomația rusă; știe cum să ademenăcă lumea, pentru a o pute mai ușor trage pe sfără. Promite marea cu sarea, ceriul și pământul.

În noul seu ziaru, *Oriental ortodox*, care apare în București în limba franceză și rusă, fără nici o rezervă împarte bucăți mari de pământ la totă lumea, ca-și-cum universul întreg ar fi al Rusiei.

Eată ce vorbește în articolul seu program, *Oriental ortodox* al Rusiei:

„Dorim să vedem înflorind Grecia ca și România, Serbia ca și Bulgaria. Noi nu contestăm Greciei drepturile sale asupra Macedoniei de Sud, Tracia, Epirul, Ciprul, Sporadele, Asia mică occidentală, nici României drepturile sale asupra Transilvaniei, Banatul oriental, Maramureșul, Crișana, Bucovina și partea din Basarabia locuită de Români, de asemenea nu contestăm Sârbilor și Muntenegrenilor drepturile lor asupra Bosniei și Herțegovinei, Stara Serbia (vechia Serbie), Macedonia de Nord, Slavonia, Voivodina și Cattaro.”

E generosă Rusia, când nu contestă României dreptul ce-l are asupra Basarabiei, răpita de ea dela sinul regatului român; și n'are decât să o predee simplu României, pentru-că lucrul acesta nu o costă nimica și nu reclamă nici o picătură de sânge.

Dar' e grozav de cutezătoare Rusia, când crede, că mâna ei e destul de lungă pentru a pute preda, fără mari vârsări de sânge, și celelalte țeri la cari se provacă, și cu privire la cari trebuie să contestăm noi, cei-ce le locuim, dreptul României, recunoscut din partea Rusiei.

Și suferă și de orbul găinei Rusia când crede că România e atât de naivă să primască de bani buni promisiunile făcute ei în formă atât de diplomatică din partea Rusiei, și să se lase ademenită pentru a-i schimba politica esternă, dovedită până acuma de cea mai prielnică intereselor poporului român de pretutindenea.

La tot casul însă frații din regat au o situație foarte grea; și bine trebuie să bage de sêmă, ca să nu cadă în cursele ce li-s'au întins din toate părțile. Mâna Rusiei e lungă; dar' tocmai pentru că e lungă pôte să fie ușor controlată în mișcările ce le face, și să pôte evita ori-ce ajungere în coatingere cu ea.

Sibiu, 26 August n.

Bánffy sub acuză. Dieta magiară se va redeschide, cum se știe, în 3 Septembrie. În una din primele ședințe ale ei un deputat Kossuth ist va interpela în chestia destăinuirilor făcute, că fostul ministru-president Bánffy a avut intențiunea să suspendeze constituția țerii, și tot în chestia acesta va fi prezentată dietei și o petițiune, subscrisă de mai mulți cetățeni din capitala țerii, în care se cere punerea sub acuză a întregului cabinet Bánffy, nu numai pentru intențiunea avută de a suspenda constituția, ci și pentru abuzurile comise la alegeri și pentru restrângerea dreptului de libere asociare și întrunire. Discuția, dacă se va admite, are să fie foarte interesantă!

Ministrul-president român la Viena. Se depeșază dela Viena, că prim-ministrul român, dl D. A. Sturdza, a sosit acolo Vineri, și a conferit lung cu ministrul de externe austro ungar, contele Goluchowski, care l-a invitat pentru Sâmbătă seara la un prânz dat în onorea lui, în castelul imperial din Schönbrunn. La prânz a luat parte și corpul diplomatic.

Convorbirea de Vineri a primului-ministru român cu cancelarul austro-ungar, a durat o oră. Cercurile politice dela Viena dau mare importanță acestei convorbiri, în vederea momentului politic prin care trece România, și în vederea situațiunii din Balcani, care e îngrijitoare din cauza neîncetatei înaintări a influenței rusești.

Se zice că nota circulară a României către Puteri, contra comitetului macedonean, a format subiectul principal al convorbirii. Austria ar sprijini pe lângă Puteri o acțiune colectivă asupra Bulgariei în privința comitetului macedonean.

Sâmbătă a avut loc o nouă convorbire.

Duminecă dl Sturdza a plecat la București. Încă Vineri seara dl Sturdza a trimis o lungă telegramă regelui Carol.

Motivarea pasivității.

de

Dr. Eugen de Lemény.

Vreau să întregesc espunerile mele despre „Pasivitate sau activitate” analizând pe scurt argumentele pe cari le invocă contrarii activității în folosul pasivității parlamentare, și încercând să dovedesc netemeinicia lor.

O parte a acestor argumente se află adunate în 3 epistole ale Domnului Dr. Alexandru de Mocsonyi din 1899, cari și-au recăștigat actualitatea în urma reproducerii lor în Nr. 4 din estan a revistei „România Ilustrată” și pe urmă în „Drapelul” Nr. 27/1901. Cealaltă parte a argumentelor din cestiune a apărut nu de mult în forma unei epistole, pe care a adresat-o Dnul Dr. Alexandru de Vajda-Voevod ziarului Vinez „Deutsches Volksblatt”.

Epistolele Dnului Mocsonyi, dintră cari una este adresată Dnului Dr. Ioan Rațiu, ear' celelalte două ziarului „Budapester Tagblatt”, au cuprinsul următor: În scrisoarea adresată Dnului Dr. Ioan Rațiu Domnul Mocsonyi se scuză la început că nu pôte participa la conferența intimă la care fusese invitat din partea Dnului Dr. Rațiu, din cauza stării sale sanitare, și continuă astfel:

— „De altminterlea vederile mele asupra deplorabilei situațiuni politice în care ne aflăm, sunt cam destul de cunoscute.

Și de astădată cu adâncă durere, dar' și cu totă sinceritatea trebuie să mărturisesc, că după convingerea mea n'a sosit încă timpul pentru sanarea relelor, și deci astăzi încă, în mod serios nici vorbă nu pôte fi de o precizare a pașilor potrivii spre acest scop.

Ear' ce privesc prevenirea pericolilor ce amenință partidul național, unicul paladiu în contra acestora pôte fi — după convingerea mea cea mai firmă — numai și numai ținuta corectă a propriilor membri ai partidului național. Acea ținută clară și hotărâtă, după care fie-care vorbitor sincer al partidului — fără a-și lăsa terenul le-

FOIȘORA

Carlsbadul.

(Urmare).

Stradele sunt pe aici vecinic pline, în-desuite chiar de lume. Cară de povară, trase de cai gigantiți, elvețieni, ori de boi a căror ham este astfel întocmit, încât duc greutatea împingând cu fruntea, trăsuri cu cai sprinteni și iuți, pline de pasageri și ôșpeți, căruțe încărcate cu victualii, vestminte și felurite mărunchisuri, trase de 1—2 câni mari, carete cu 2 rôte, frumoșe și elegante, trase de catări, deci și felurite omnibuse și tram-care, îndesuite de public alergă în toate direcțiile, producând o mișcare neobicinuită, ce mereu schimbă aspectul, ca un caleidoscop, și care multora nu le convine; ear' din hórnele caselor și ale multelor si apropiatelor fabrici ies nori de fum greu și gros, care infectează aerul și umple odăile cu o ninsore de funingine neplăcută. Acest fum este cu atât mai neplăcut, cu cât e produs de-un soi de tot prost de cărbuni de pâră, cari

se folosesc pe aici pretutindenea atât la case private, cât și la căile ferate.

În mijlocul orașului se află isvórele cele mai principale. Sunt vr'o 25 de tot. În privința compozițiunii chimice nu difer mult unele de altele (unele cuprind mai mult acid carbonic, altele sulfat de sodiu etc.) dar' diferența constă în temperatura apei, care variază dela 27—58° R. Isvórele principale sunt: Schlossbrunn, Marktbrunn, Mühlbrunn, Elisabethquelle, Neubrunn, Felsenquelle, Bernhardtbrunn și Schprudel, din care apă — aprópe clocotind, ese din pământ cu o vehemență impunetore, pe 2 țevi de tinichea.

Fetețe anume angajate prind stropii din aer în pocale și servesc apa publicului ce așteptă. Ca și apele dela Sângerzul-român, așa și cele dela Carlsbad, petrifică obiectele ce se așază în ea ori în aborul produs de ea, obducându-le cu o crustă de pâră albă-roșie. Pâră produsă în deosebi de apa din Sheprudel este de diferite colori și se folosesc din partea meseriașilor de aici la confecționarea ori împodobirea celor mai felurite obiecte și articii de comerț, din cari toți ôșpeții își cumpără la depărtare unul sau mai multe obiecte drept suvenir ori cadou pentru copii și rudeniile de-acasă.

Apa din isvóre este curată și incoloră; ear' la gust cam sărată. La început o beai cu ôre-care îngrijire, mai ales caldă fiind, dar' în curând te dedai cu ea, căci organele digestive nu o resping. Mai neplăcută devine dacă adaugi o dosă de sare făcută tot din apă dela Schprudel.

Cura de Carlsbad constă în întrebuintarea apelor ca beutură, și ca calde (terme) precum și în observarea unei diete stricte prescrise de medici, de cari se află aici la 140, parte stabili, parte veniți din diferite orașe pe timpul verii.

Apele se beau la isvor dimințea după sculare si nainte de dejun, dela 5—9. Unii beau 2—3 păhare, alți până 'n 6, fie din un isvor, fie din mai multe, începând cu cel mai rece. Apa nu se bea deodată, dintr'o înghițitură ori două, ci pe rënd, în intervale mai lungi, așa încât la un pocai de 210 grame se cere circa 5 m. După fie-care păhar se face o pauză de 12—15 minute petrecute în primblare; ear' după ultimul păhar se cere preumblare de 1 ôră ori cel puțin de ¾ de ôră. La fie-care isvor stau copile după trebuință, cari umplu pocalele. Fiind mai ales la unele fântâni aglomerația de tot mare, formeză și ruri lungi, adese-ori colosale și fără de sfârșit

și astfel înainteză fie-care încet și cu paharul a mână până la isvor. Mai ales spre ôrele 8 șirul devine atât de lung, încât în o ¼ ôră ori și mai bine abia ajungi la apă. Aci veți pe toți egal îndreptății, pe fie-care la locul său, fără ca să pôtă trece înainte. Ômeni din toate clasele sociale, dela hamali și până la ministri, episcopi, prinți, toți formeză zale din lanțul ce se învêrte încetinel. Cel ce s'a sculat mai de dimințea este mai la frunte. Pentru a oferi scutul necesar la timp nefavorabil se află la fântânele principale Colonade grandioșe. Specială amintire merită colonada dela Mühlbrunn, o zidire uriașă, pe șiruri de 3 colonne, zidită totă din piatră cioplită; și colonada dela Schprudel, o clădire modernă, totă din fer și cu pâręi din sticlă. Ambele au costat milióne. În ambele concerteză dela 6—8 a. m. escelente capele musicale, cântând tot ce arta musicală a putut produce până acum la popórele cele mai culte. Acum mai e în pregătire o nouă imposantă colonadă, care va împreuna Marktbrunnul cu Schlossbrunn de pe deal.

Tonans.

(Va urma).

gal-constituțional, basa luptei noastre naționale — primesce în situațiunea critică de astăzi, de prima și de cea mai sacră a sa datorință a ține cu totă tăria sufletescă la dogma politică, în înțelesul căreia partidul național — deși de fapt împedecut în libera sa mișcare prin cunoscutele ordinațiuni ministeriale anticonstituționale — *de jure sustă și astăzi în întreaga sa organizațiune neștirbită.*

Dacă acesta are să fie dogma politică, care nici un aderent sincer al partidului național nu o va contesta fără a căde în eresie politică, dacă mai departe luăm în considerare, de o parte că dezvoltarea unei activități politice a partidului și funcționarea organelor sale în butul ordinațiunilor ministeriale — deși fără basă legală și anticonstituționale — este o simplă imposibilitate, ear' de altă parte că ori-ce încercare de acțiuni politice, cu desconsiderarea formelor recerute de organizațiunea partidului nu pot produce — după tristește experiențe din trecut — alt efect, de cât tot atâtea lovituri contra ordinii de drept a propriei noastre organizațiuni politice — scurt — dacă nu voim a comite un act de sinucidere politică, nu voim a distruge noi înșine partidul nostru național: — atunci urmăm de sine că, — până când durează starea această excepțională anticonstituțională, — noi de o parte avem să ne ferim de ori-ce svircoliri neputincioase și nedemne de o luptă bărbătescă, ear' de altă parte avem să susținem cu totă tăria sufletescă, prin rezistență pasivă, bazele de drept ale partidului național, stând fie-care: presidentul, comitetul, delegații și fie-care membru singuratic al partidului, la postul seu resolus, a nu-l părăsi sub nici o împrejurare, a nu se mișca din loc, ca și un regiment comandat la un post espus, care stă nemișcat sub ploia glonțelor, până când pozițiunea periclitată și atacată — libertatea de acțiune a partidului — va fi revendicată și salvată.

Cei ce identifică această politică cu politica resignațiunii, care face pendentă lupta națională dela grația contrariilor nostri politici, dovedesc prin această numai: séu că nu știu ce este și ce însemnează în luptele politice ale popórelor rezistența pasivă, séu că nici astăzi încă nu sunt în curat asupra situațiunii noastre critice. Și într'adevăr ar fi timpul deja, ca să fim odată pe deplin în curat în privința acestei asupra unui punct cardinal în lupta noastră națională: asupra măsurii puterilor noastre și a aceleia a contrariilor nostri.

Să fim odată pe deplin în curat despre aceea, că noi puterile de stat nu-i putem opune nici o rezistență activă, din contră nici puterea de stat nu poate să frângă rezistența noastră pasivă — dacă suntem bărbați.

Puterea de stat ne poate oprî a pași înainte, dar' nu ne poate silî a da îndărăt. Cu un cuvânt: puterea de stat poate să împedecă întregul organism al partidului național în libera sa mișcare, dar' nu există putere pământescă, care ar fi în stare să distrugă organismul partidului nostru — afară de noi.

Astăzi deci parola luptei noastre naționale are să fie: *restitutio in integrum.*

Unica armă ne este: rezistența pasivă.

Și unic corectă ținută este a nu părăsi nici cât un fir de păr terenul legal, dar' a susține cu totă tăria sufletescă bazele de drept ale organizațiunii noastre politice, ale partidului național.

Căci fără organizare politică nu se face luptă politică, și fără partidul național nu se face politică națională.

Ear' partidul național va susta până atunci, până când el va trăi în inimile noastre.

A ne lăpăda deci în aceste momente supreme de bazele de drept ale organizațiunii noastre politice, ar însemna că noi înșine am deservîși — fie din

nepricepere, fie din lașitate — opera de nimicire a partidului național, opera de nimicire, ce contrarii nostri politici cu totă puterea de stat ce o au în mâinile lor, n'ar pute să o deservescă.

Astfel judec eu starea de *ex-lex* ce ni-s'a impus prin ordinațiunile ministeriale anticonstituționale, și astfel am judecat-o dela începutul ei. De aceea m'am opus fie-cărei încercări, ce se ivise din sinul partidului național în direcțiune de a ne abate dela bazele de drept ale organizațiunii noastre politice. Dar' totodată am trebuit să fac și trista experiență, că vederile mele n'au avut destul pond spre a împedeca greșelile făcute. Póte că nici astăzi nu voiu fi mai fericit; țin însă de datorința mea a spune în momente decisive părerile mele cu totă francheța și fără privire la aceea, că ore ele sunt populare, séu ba? O fac această spre liniștirea conștiinței mele. Astfel am făcut-o și de astădată, ear' domniile Vóstre veți decide: că ore le primiți, séu ba. Birchiș, 12 Iunie, 1899. Cu distinsă stimă: *Alexandru Mocsonyi.* (Va urma).

Un răspuns

la articolul părintelui Manasie Iar, publicat în „Activitatea” Nr.ii 31, 32 și 33 din anul curent.

De-și din citatul articol s'ar vedé, că părintele Iar, ca văduv, ar fi intenționat să întetescă rezolvirea cestiunei despre a doua căsătorie a preoților, totuși nu înțeleg ce l'a putut îndemna să se folosescă și de atari argumente și încă *neadeverate*, prin cari se insultă în public toți preoții cei văduvi, fără osebite, într'un mod scandalos, și prin ei se insultă și biserica și superioritatea, care ar tolera asemenea scandale ale preoților văduvi.

Căci *nu este adevărat*, că toți preoții văduvi ar avé găzdoie, de talia părintelui Iar; de ore-ce eu știu o mulțime de văduvi, cari n'au nici un feliu de găzdoie, apoi știu pe alții, cari au în casă pe mamele lor ori pe vr'o soră, sau altcineva din rudeniile mai de aproape; alții cari își au câte o femeie bătrână și onestă, care grijește casa și copilașii, și trebuie să cred, că fie-care preot cu mintea la loc, care și cunoșce interesul seu și al familiei sale, tot asemenea va fi procedând.

Și cu toate acestea părintele Iar, judecând póte după sine, învinuesce și insultă pe toți preoții văduvi, că ar fi avisați la găzdoie, de regulă dintré femeile mai de jos, în condițiuni și mai dejositoare, ducend vieță imorală și altele de acestea.

Ași voi să-mi spună părintele Iar, care altă insultă publică póte fi mai mare de cât această, nu numai pentru preoții cei văduvi, dar' pentru întrégă tagma preotescă, și chiar pentru biserică și superioritatea bisericescă? Este însă o mare norocire, că de-și venită dela un preot, ea *nu este adevărată*. Căci precum am arătat mai sus, cei mai mulți preoți văduvi nu au găzdoie de talia părintelui Iar.

Dacă părintele Iar ispitia scripturile și sfintele canóne, precum se așteptă de la fie-care preot, când voescă să scrie de cestiuni bisericesci, cum este și căsătoria preoților, sau cu alte cuvinte, dacă părintele Iar nu-și lua motto un cântec lumes, o horă, unde nici pomenire de căsătorie, — atunci nu rătăcea așa de mult. Căci sfintele canóne i-ar fi spus, că adevăratul preot, chiar și când rămâne văduv, știind bine că ochii publicului mai ales asupra lui sunt atințiți, se silescă a se purta atât de corect, încât nici umbră de vre-o bănuelă să nu se póta ridica asupra lui. Preotul, care e un adevărat preot, chiar și atunci arată că este la înălțimea chiamării sale, premergând cu exemplu bun poporului, îngrijind bine casa și copilașii sei; ear' în loc de găzdoie străină ia în casă pe mama ori

sora sa, ori vre-o altă rudenie mai de aproape, și numai când n'ar avé asemenea rudeni de aproape, își angajează o găzdoie străină, în vîrstă mai înaintată și recunoscută de femeie cinstită.

Numai atari femei îngrijesc conștiințios, atât de ale casei, cât și de bunacrescere a copiilor preotului, identificându-se cu răposata lor mamă și ținendu și de merit, că póte face asemenea servicii bune și frumoase. Urmeze și părintele Iar pe asemenea preoți, demni de preoție, și atunci nu va avé necăz cu găzdoie, dintré femeile cele mai de jos.

Iată cum sfintele canóne vin într'ajutoriu preoților văduvi!

Numai preotul care urmăze așa este cu adevărat preot; numai acela e văduv și cinstit de public și binecuvîntat de Dumnezeu și de copilașii sei, ear' cel ce n'ar urma așa, este desprețuit de public și osândit și urit de înșiși copilașii sei, pe cari prin găzdoie necinstite i-ar neferici pe totă vieță lor. Cine s'ar îndoi despre această, n'are decât să privească împrejur, ca să afle: cum nu se alege nimica de copilașii preoților cu găzdoie tinere, și cum blastemă acei copii pe tatăl lor!

De cumva însă careva preot ar dorî să aibă găzdoie după dorința părintelui Iar, unul ca acela n'are decât să *abdică de preoție* și să se căsătorească în Domnul, căci scris este, că: „cel ce iubesc pe tată, sau pe mamă, sau pe muere mai mult de cât pe Domnul, nu este vrednic de el”, nici de sfânta lui biserică.

Un preot văduv.

Din „Țera libertății”.

— Impresiuni de călătorie. —

de

Ioan Baptist Boiu

(Urmare și fine.)

Domeniul Corónei s'a înființat la anul 1884 prin o lege specială (promulgată la 9 Iunie) și constă din 12 mari moșii.

Suprafața domeniului în total este de 132,112 hectare, cari se exploatează într'un mod rațional: ca economie de câmp, cultivarea vastelor păduri și o industrie forte dezvoltată, precum se va vedé din cele următoare.

Rolul cel însemnat, ce-l are domeniul Corónei ca *factor economic și cultural* într'o țeară unde starea țerănimii lasă încă mult de dorit, îl va aprecia ori-cine, dacă vom aminti, că administrația domeniului a înființat într'un timp scurt nu mai puțin de 39 școle rurale de model. Am avut ocaziune a visita mai multe din aceste școle, zidite într'un stil plăcut elvețian și întocmite conform cerințelor timpului de astăzi, și am rămas deplin satisfăcut de spiritul ce domnesc în ele. Zeloșii învățători aplicați la aceste școle nu se mărginesc numai la instruirea școlarilor în cetire, scriere și comput — cum se face în cele mai multe școle ale noastre —, ci dezvoltă o activitate mai rodnică prin propunerea lucrului manual și a grădinaritului, prin înființarea de coruri bisericesci, ear' cu adulții țin de două-ori în săptămână cursuri osebite. În atelierile școlare se lucră tel și fel de lucruri: de lemn, cartonage, pălării de paie și împletituri, până și dantele și țesături la răboiu. Cultivării vermurilor de mătase și a albinelor asemenea se dă osebită atențiune. Tóte școlele sunt provădute cu biblioteci de câte 400—500 tomuri, cari în continuu se completează de administrație.

Bisericile aflătoare pe moșiile Corónei au fost aproape tóte renovate și inzestrate cu cele de lipsă.

Un alt mijloc de înfrurire asupra țerănimii constă în aceea, că administrația a ridicat anume case de model, spațioase și luminoase, și clădiri economice, ca astfel să-i îndemne și pe săteni a-și face case mai coreșpundătoare și igienice. Exemplul dat n'a rămas fără efectul dorit: țeranii au început a o rupe cu trecutul și a se apropia de sórele binefăcătoare, ce se numesc *cultură*.

Paralel cu exemplul viu, practic, merge deșteptarea maselor prin publicarea nepre-

țutelor broșure, cari compun „Biblioteca populară a administrațiunii domeniului Corónei.” Din acesta au apărut deja 22 cărțicele, scrise cu multă pricepere și într'un graiu popular, încât ar merita să fie cetite de toți țeranii nostri români de pretutîn leni.

Se înțelege, că tóte aceste s'au putut face numai cu mari jertfe, dar' mare este și rezultatul obținut: locuitorii de pe domeniile Corónei în genere nici nu mai pot fi comparați cu cealaltă populație rurală, fiind ei mai deștepti, mai harnici, mai curăței și în mai bună stare materială.

Meritul acestei grandioase opere revine ilustrului bărbat, chemat dela început să conducă destinele domeniului Corónei, domnului Ioan Kalinderu, doctor în drept de la facultatea din Paris, membru al *Academiei Române*, mare cruce a legiunei de onóre etc. Om de înaltă erudițiune și cu inimă caldă pentru progresul țerii, Ioan Kalinderu și-a împlinit gréua misiunea de administrator general al domeniului cu rar zel, devotament și cu succese uimitore, cari au stors chiar și admirațiunea străinilor, fiind totodată cel mai fidel interpret al dorințelor Corónei. „Administrația și exploatarea domeniului Corónei” — ȳice *Benger* în opul sus citat — „a devenit de model nu numai în România, dar' și pentru apus”. Ear' la alt loc; „Domeniul Corónei este chiar un dar de la D-zeu pentru popor”. Același autor recunoșce apoi în termeni elogioși munca neobosită a administratorului general, care „dispune și de agenți probați, culti și energici”.

La ultima exposiție universală din Paris domeniul Corónei a obținut 21 recompense, întré cari ȳece mari premii.

Acum de încheiere încă câteva cuvinte despre domeniul Corónei *Bicaz*. Acest domeniu are suprafața de 15.000 hectare, aproape numai păduri (de brad, fag, ș. a.) Exploatarea se face parte în regie, parte de cunoscuta societate *Török Giacomuzzi și Dobreanu*. Sunt două mari stabilimente pentru debitairea butucilor în scânduri, dintre cari unul având ca forță motorică vaporul, ear' celalalt o puternică turbină de 120 cai forță. Aci se lucră ziua-noptea. Transportul butucilor din pădure și până la stabilimentele de chereștea se face parte pe liniile ferate înguste, anume construite în acest scop pe o lungime de 12 km., parte pe șoselele împetruite ale domeniului, în lungime de aproape 30 km. După prelucrare scândurile se transportă atât pe uscat cât și pe riul Bistrița, legate în plute, la Piatra, care oraș e un însemnat centru al comerțului de chereștea.

Statul personal constă din un șef de regie (director), trei silvicultori-adjuncți, un contabil, un brigadier și 12 pădurari. Edificiile domeniului sunt solide și spațioase, cu deosebite reședințe administrației întocmite cu tot confortul, cu o grădină frumoasă, popicarie, baie, etc. pe un platou în imediata apropiere a riului Bistrița. Parcul de căprioare și o piscină cu un iaz pentru crescerea păstravului. Vrednic de amintire este și „*muzeul silvic*”, în care vedem reprezentată aproape întrégă fauna și flora acestui ȳnut romantic precum și produsele tuturor industriilor de pe domeniu, întré cari mai numărăm fabrica de postav și sumane și una care produce tot felul de obiecte de lemn pentru întrebuințarea casnică. Apoi miere escelentă din prisacă, semințe de conifere dela semințeria sistematică, produsele atelierelor școlare, relieful domeniului, în fine arme și embleme vânătoresci ș. a.

Pe domeniu se mai află: trei biserici, trei școle de model, un spital județean, casarmă, oficiu postal și telegrafic, primărie, medic, farmacie, așa că Bicazul formăză astăzi un centru întré orașul Piatra și vama Prisăcani-Tulgheș, care merită să fie vizitat, din multe puncte de vedere.

Nu pot sfârși fără a aminti societatea culturală „*Ioan Kalinderu*”. Inangurată la 15 August 1898, această societate dezvoltă o activitate mult promițătoare, îngrijind și de avântul vieții sociale prin arangiarea de reprezentațiuni teatrale, concerte și petreceri cu dans, scopul ei principal însă — conform statutei — este „*ridicarea nivelului moral și material al țeranului*”.

Ii dorim din inimă: să crească și înflorască!

Revistă esternă

Mobilisări rusesci. „P-tit Bleu“ din Bruzela are raport din Galați, provenit din isvor necontrolabil, că douăzeci torpilor și număratele vapoare au sosit săptămână a trecută la gurile Dnisterului cu scop de a începe mobilizarea o stăimei rusesci la graniță.

Țarul — la manevrele germane. Agența Wolff e informată, că țarul a primit invitația împăratului german de a lua parte la manevrele flotei germane și despre această a încunostințat pe împăratul prin epistolă scrisă de el însuși. Manevrelor se vor ține la Danzig.

Referitor la întâlnirea de la Kiel, „Berliner Tageblatt“ susține a ști, că întâlnirea va avea loc la 5 Septembrie. Țarul va sosi la Kiel pe corabie, ear' regele Angliei sosese pe la Hamburg. De la Kiel țarul și regele Edward vor pleca la Copenhaga.

Pacea chineză. „Times“ publică protocolul cu condițiile păcii chineze, cari sunt următoarele: §. 1. 2 și 3 tractează despre deputația ce are să meargă la Berlin să ceară ertare și despre pedepsirea amplotaților superiori vinovați de ațitarea și pârținirea revoltei. §. 4. China solvesce 15.000 de taeli pentru ridicarea unor monumente în cimitierele creștine profanate de boxeri. §. 5. Un edict împărătesc va interzice pe doi ani, la cas de lipsă încă pe alți doi ani importarea de arme și munițiuni de pușcat. §. 6. Drept despăgubire de război China solvesce puterilor 450 milioane de taeli, în restimp de 30 ani în rate semestrale fructificate cu 4%. Pentru garantarea acestei sume servesece vama luată după diferiți articoli de comerțului maritim. §. 7. fixează teritoriul cartierului consulatelor și dreptul consulilor de a ține gardă în scopul apărării străinilor și teritoriului consular. §. 8. China se învoiesce la demolarea fortului de la Taku, cum și a celorlalte forturi dintră mare și orașul Peking. §. 9. China se învoiesce, ca spre susținerea comunicației libere întră mare și orașul Peking puterile să iese în posesie punctele necesare, special punctele Hangtun, Langfang, Iangcun, Tien-cin, Ciungchanceang, Tancu, Lutai, Tongcau, Langhang, Ceangli, Cingvantau și Savhaievan. §. 10. Timp de 2 ani se vor așia edictele prin cari: se interzice, sub pedepsă de mörte, participarea la societăți cu tendințe contra străinilor; enumeră pedepsele de mörte aplicate deja; suspendă esamenele pentru calificarea de mandarin, și în fine cel prin care se face cunoscut, că viceregi, guvernele și alți oficanți publici responsabili pentru susținerea ordinii, dacă se vor afla vinovați, vor fi dimiși și nici-când nu vor mai fi aplicați la oficii publice. §. 11. China se învoiesce la modificarea contractelor comerciale și contribuie cu speșele convenite la regularizarea rufurilor Vangpu și Peiho. §. 12. Ciunglijamenul se transformează în ministeriu de esterne; și în fine modificarea ceremonialului la primirea consulilor.

„Asociațiunea.“

Avis.

În apelul, ce am fost publicat în chestiunea petrecerii populare, s'a zis, că — pentru a se da un colorit românesc tuturor festivităților, ce se vor aranja cu ocaziunea adunării generale a „Asociațiunii“, — sala dela „Gesellschaftshaus“ se va decora cu obiecte de manufactură populară. Acesta sală însă a fost total restaurată în decursul verii, îndeosebi pictura internă, pentru care motiv ori-ce altă decorare este interzisă. În urmare onorații membri esteri ai comitetului aranjator sunt rugați a sistu colectarea de astfel de obiecte și pe cele adunate deja a le reda proprietarilor lor.

Necesități fiind a absta dela acest lucru, nu putem întrelăsa a ruga din nou pe onorații domni a usa de totă trecerea, de care se bucură, și a face tot posibilul, ca la petrecerea populară să se prezente cât mai mult popor (betrâni și tineri) în îmbrăcăminte sa originală.

Comitetul aranjator.

Secțiunea petrecerii populare.

Dr. Lemény.

Dr. Beu.

Convocare.

Toți onorații membri ai „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ de pe teritoriul despărțământului Cluj (orașele, Cluj, și Cojocna, apoi cercurile administrative: Cluj, Gelau și Nedeș, din comitatul Cojocnei) precum și toți iubitorii culturai românesci, prin această sunt invitați să binevoiască a participa la adunarea cercuală a acestui despărțământ, carea se va ține în Cluj în 5 Septembrie st. n. 1901 la 11 ore a. m., în sala de lectură a „Casinei române“ (Deák Ferencz utca Nr. 2) cu următoarea

ordine de zi:

1. Cuvânt de deschidere.
 2. Raportul comitetului.
 3. Alegerea unei comisii de trei membri pentru censurarea raportului, înscrierea membrilor vechi și noi și încassarea taxelor.
 4. Raportul comisiei.
 5. Abdicarea comitetului cercual actual și alegerea altui comitet pe un nou period de 3 ani până în 1904.
 6. Alegerea alor doi delegați pentru reprezentarea acestui despărțământ la proxima adunare generală a „Asociațiunii“.
 7. Statorirea locului unde se se țină adunarea cercuală viitoare.
 8. Disertațiuni, ce se vor insinua.
 9. Propuneri.
 10. Verificarea procesului verbal al acestei adunări.
 11. Cuvânt de închidere.
- Pentru comitetul cercual al despărțământului Cluj al Asociațiunii.

Cluj, în 28 Iuliu 1901 st. n.

Dr. George Ilea Dr. Stefan Morariu
director secretar

Dela școlele medii din Brașov.

Inscințare pentru anul școlar viitor.

Anul școlar 1901—1902 se va începe cu 1 Septembrie 1901 st. v., adică în 14 Septembrie st. n. Părinții cari doresc a-și da copiii la aceste școle, sunt poștiți a se prezenta cu fiii său cu fiicele lor în cancelaria direcțiunilor respective în zilele de 1, 3 și 4 Sept. v., adică 14, 16 și 17 Sept. st. n. pentru înmatriculare. — Școlarii cari se înmatriculează pentru prima-dată la școlele noastre medii, vor aduce testimoniu școlar, extras de botez și certificat de revaccinare. Testimoniul școlar, de pe clasa precedentă au să-l prezinte toți școlarii cari vin a se înmatricula, așa-dar' și școlarii cari au absolvat clasa precedentă la școlele noastre. În 30 și 31 August v. dela 8—12 ore a. m. și dela 2—5 ore p. m. se vor ține examenele suplatorii și de emendare. Cei ce s'ar prezenta mai târziu, au să petiționeze la direcțiune, dovodind cu atestat valabil cauza întârzierii.

Toți școlarii cari intră în I. gimnas. său în I. reală pot fi supuși unui examen de primire conform normativelor existente. Examenul de primire se va ține în 31 August v., 1 și 3 Septembrie v.

Notă. — Școlarii cari vin dela un institut unde în gimnasiul superior nu s'a propus limba grecă, au să fie supuși unui examen de primire din limba grecă. Didactul în gimnasiul inferior și școlă reală este de 24 corone pe an, 6r în gimnasiul superior (cl. V.—VIII.) de 40 cor. pe an. — Cei înmatriculați pentru prima-dată mai plătesc odată pentru tot-deuna o taxă de primire de 8 cor. Școlarii neromâni plătesc didactul, taxa de primire și taxa pentru fondul de pensiune dublu. Taxa pentru fondul de pensiune este pentru gimnasiul superior 10 cor., ear' pentru gimnasiul inferior și școlă reală de 6 cor. (cei scutiți de didactul plătesc 1/2 din această taxă); taxa de testimoniu și de anuar e de 3 cor. (cei scutiți de didactul plătesc numai 2 cor.); ear' taxa de bibliotecă este în clasele inferioare 60 fil., în cele superioare 1 cor. (Taxa de membru la societatea de lectură a studenților este pentru cl. V. și VI. gimn. 1 cor., pentru cl. VII. și VIII. gimn. 2 cor.)

Didactul se pôte plăti în 2 rate semestrale: 1/2 la înscriere, ear' 1/2 la începutul semestrului II., dar' celelalte taxe se plătesc de-odată și întregi cu ocaziunea înscrierilor.

Brașov, în 12 August v. 1901. Direcțiunea școlelor medii gr.-or. române din Brașov.

NOUTĂȚI

Anunț școlar. La școlă elementară de fete a „Reuniunii femeilor române din Sibiu“ înscrierile se fac în 2, 3 și 4 Septembrie a. c. st. n.

Taxa de înscriere este pentru un an școlar 4 cor., didactul 2 cor. pe lună.

Membrii reuniunii nu mai solvesc tacsă de înscriere.

Sibiu, 26 August, 1901.

Directiunea.

Din cauza sfintei srbători „Adormirea Maicii Domnului“, numărul proximal fôiei noastre va apăre Sâmbăta viitoare.

O nouă strănepotă a împăratului.

Soția baronului Seefried, nepoța M. Sale Francisc Iosif I., în 21 August a născut o fetiță. Acesta e a patra fată a princesei Elisabeta de Bavaria.

Regele Edward VII a sosit Vineri la Wilhelmshöhe fiind întâmpinat la gară de împăratul Wilhelm și condus la castel. După prânz a plecat eară.

FZM. baron Waldstätten, inspectorul suprem al infanteriei, a sosit Vineri la Cluj, pentru a lua parte la manevrele dintră Dej și Gherla. Întru întâmpinarea lui a mers la Cluj FZM. Probst, comandantul de corp din Sibiu.

„Astra“ în Copăcel. Despărțământul Făgăraș al „Astrei“ invită la adunarea generală ce se va ține în Copăcel, la 15/28 August a. c. cu următorul program: La 8 ore a. m. serviciu divin; la 10 ore a. m. ședință; la 1 ore p. m. banchet. După amiază petrecere populară. La 7 1/2 ore s'era. Producția musicală-teatrală a tinerimei din Făgăraș și jur cu programul următoriu: Cuvânt de deschidere, — Cor bărbătesc, — „La icônă“, poezie de „Vlăduț“, — Solo pentru o voce, — Quintett instrumental, — Declamare comică și teatru. În urmă dans. Prețul de intrare: 1 corônă de persoană; de familie 2 corône. Suprasolvirile se primesc cu mulțămintă în favorul înființării bibliotecii populare din Copăcel.

O sută de laparotomii. În spitalul S. Stefan din Budapesta, în secția lui Dr. Herczel medical adjunct Dr. Lipscher Mór a s'evârșit Sâmbăta a sută laparotomie (despicarea abdomenului). La esecutarea operației i-au asistat medicii Dr. Szegvári și Dr. Rosenfeld. În frunte cu profesorul de medicină Dr. Janny mulți dintră medicii din capitală au asistat ca privitori, felicitând pe operator pentru succesul operației.

Primiri la sursurile notariale. Atragem de nou atențiunea tinerilor nostri la cursurile notariale, pentru cari înscrierile se fac în 26—31 August st. n., și insistăm pentru a fi cât mai mult îmbrățășată această carieră din partea tinerilor nostri, atât în interesul lor, cât și în interesul general al neamului nostru. După cum s'a mai spus, cursuri pentru calificare de notari sunt: în Budapesta, Dobrițin, Cașovia, Cluj, Sigetul-Marmației, Murș Osorheiu, Becicherecul-mare Cimbisierci (Pécs), Pojon și Szombathely. Candidații trebuie să aibă 8 clase gimnasiale, ori reale, sau să fi absolvat cu succes vr'o școlă egală în rang cu gimnasiile și școlele reale, și după absolvarea acestor clase să fi făcut cel puțin un an de praxă în vr'o cancelarie notarială (comunală, cercuală, ori de-a orașelor cu magistrat) ca notariu-adjunct, adjunct notarial ori ca scriitorii. Atestatul despre praxă făcută are să fie vidimat de vicecomite. Se mai recere și să știe, în scris și verbal, limba oficială a statului. Pe lângă cei cu calificatiunea indicată mai sus, pot fi primiți și candidați fără 8 clase, dacă la 1 Septembrie 1900 erau deja în serviciu activ în vre-o cancelarie notarială și au calificatiunea prescrișă în § 6 al art. I. din 1883 (cel puțin 6 clase). Didactul e 40 corone, care trebuie solvit în două rate semestrale. Ascultătorii s'eraci, dar' diligenți și cu purtare neeseceptionabilă, pot să fie scutiți de didactul, ori să capete ajutoriu dela stat. Acest ajutoriu constă din proviziune în internat, gratuită, ori cu preț de jumătate (unde sunt internate), prânz gratuit, ori ajutor lunar în bani, care întră împrejurări normale nu pôte trece peste suma de 20 corone pe lună. Internate sunt pe lângă cursurile din Dobrițin, Cluj și Becicherecul mare. Favoruri privitoare la amânarea facerii serviciului militar sunt a se cere prin directorul cursului. Prelegerile se țin amăsurat împrejurărilor locale (în Budapesta dela 4—8 ore s'era). Informațiuni mai de aproape dau directorii cursurilor.

„Los von Rom.“ Reuniunea ev. luterană din Lipsca a votat pe pătrariul III. al anului curent 200.000 de marce în scopul promovării acțiunii austriace cunoscute sub losinca „Los von Rom.“

Pentru masa studenților dela gimnasiul rom. gr. or. din Brad, au binevoit a contribui următorii M. St. D.

1. Teodor Panciovan, preot 3 cor., 2. Ioan Savu, notariu pens. 5 cor., 3. Corneliu Panciovan, capelan 2 cor., 4. Petru Nicse, notariu 5 cor., 5. Lazar Ciuta, practicant de notariu 2 cor., 6. Vasile Murgu, proprietariu 2 cor., 7. Ioan Murgu, econ. 1 cor., 8. Chiril Turu, econ. 1 cor., 9. George Micle, econ. 1 cor., 10. Pavel Miclea, comerciant 2 cor., 11. Traian Murg, comerciant 2 cor., 12. Traian Ioan Murgu, 1 cor., 13. Pavel Miclea, econ. 1 cor. Toți din Iertof. 14. Ioan Petroviciu, par. Ciclova rom. 10 cor. Suma 38 corône.

Primescă toți binevoitorii contribuitori cea mai viie mulțămintă din partea tinerimei studiose.

Directiunea gimnasiului rom. gr. or. (din) Brad în 19 August 1901.

Georgiu Părdău
dir gimnas.

Tineri bulgari și munteneștri în armata rusă. Se raportază din Petersburg dto. 23 August, că țarul a dat ordin, ca de aci încolo toți tinerii sosiți din Bulgaria și Muntenegru spre a intra în școlele de cadeti, să fie primiți fără nici o formalitate. (Până acum numai în casuri deosebite se permitea tinerilor bulgari și munteneștri intrarea în școlele militare rusesci).

Limfă antivenerică. Directorul institutului pasteurian din Paris, Dr. Calmette, în cursul unor experimentări a fost mușcat zilele trecute de un șerpe veninos. Imediat și-a făcut injecțiuni cu limfă antivenerică, inventată de el însuși, și a scăpat de mörte. Otrava șerpelui n'a avut nici un efect asupra lui.

Lucru de câmp pentru robi. Ministrul de justiție a recercat direcția închisorilor de la Segedin să esarîndeze de la oraș 22 jugere de pământ, pe 20 de ani, pentru a se da robilor lucru de câmp.

Serată în Blaj. Reuniunea femeilor române din Blaj invită la serata musicală declamatorică teatrală ce se va ține Duminecă la 1 Septembrie n. 1901 în sala hotelului „Univers“. Prețul de intrare: Locul I. 1.60 Locul II. 1.20 Stal 80. Studenți stal 40 fil. Începutul precis la 7 1/2 ore s'era. Biletele de intrare se vînd înainte la „Consum“, ear' s'era la cassă.

Știri mărunte. În Canija-Mare un incendiu oribil a pustiit aprôpe întreg orașul. — În comuna Villanueva des Saluca (Spania) un orcan mare a demolat patruzeci de edificii; șese ômeni au fost ucși de orcan. Paguba se evaluează la câteva milioane. — În Stambul s'a constatat un nou cas de ciună. — Economul Martin Kampa din Subotița s'a spânzurat, de necaz că a perdut 30 fl. — În Canija-mare o veduvă a pusecat de trei-ori asupra călugărului Plander Odön, când acesta mergea să serviască liturgie; nu l'a nimerit însă. — În Cubin (comitatul Timiș) gendarmii au arestat o bandă de falsificatori de bani; banda falsifică piese de cinci corône. — Ministrul de justiție a trimis tuturor directorilor de închisori și penitențiar un circulariu prin care face cunoscut, că cu începere de la 1 Septembrie pentru hrana robilor le va pune la dispoziție conserve de carne. — Poliția din Timișoara a arestat pe Mathew Hackey, misionar al sectei mormonilor, care a sedus deja vr'o treizeci de ômeni să emigreze în America.

Cărți și reviste.

A apărut:

Elemente de morala creștină, după programa în vîgore pentru usul școlelor secundare, de Moise N. Pacu, profesor la liceul din Galați și advocat. (Galați, tipografia „Buciumul Român“). Prețul 2 Lei.

Posta Redacțiunii.

Dlul I. Blaga, paroch, Jibert. Întimpinarea trimisă nu se pôte publica. Nu înțelegem ce vrei să rectifici, când singur recunoști că la adunarea „Astrei“ n'ai fost, membru nu te-ai făcut? Sau crezi că astea sunt lucruri frumoșe și vrednice de laudă?? Nu; sunt de condamnat.

Lasleul-român. În numărul viitoriu.

Nr. 442—1901 protopr. [182] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Sighișorei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. *Zoltan*, cu salariu anual de 600 corone prin repartitiune dela popor, cuartir gratuit și lemnele necesare de foc.

2. *Trapold*, cu salariu anual de 600 corone, și anual 300 corone în bani, 300 corone venit din pământ cuartir și lemnele necesare de foc.

Concurenții au să-și așternă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat, cu îndatorirea a ține strună în Dumineci și sârbători, a conduce cântările liturgice, — și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale.

Sighișora, 10 August 1901.

Oficiul protopresbiteral gr.-or., al tractului Sighișorei, în conțelegere cu comitele parohiale concernente.

Dimitrie Moldovan
protopresbiter.

Nr. 316—1901. [179] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Turzii se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. *Harastaș*, un post de învățător cu salariu de 380 cor. din repartitiune, 60 cor., din didactru și venitul cantoral statorit în 160 cor., locuință și grădina școlară.

2. *Muerău*, un învățător cu salariu 400 cor. din repartitiune și venitul cantoral statorit în 160 cor., locuință și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-și înainta cererile lor concursuale instruite conform normelor din vigoare subscrîsurii oficiu protopresbiteral în termenul de sus. Tot odată sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în comunele respective spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Cojocna, 7 August, 1901.

Oficiul protopresbiteral rom. gr.-or. al Turzii în conțelegere cu comitele parohiale respective.

Teodor Ciortea
protopresbiter

Nr. 481/1901. [181] 1—3

CONCURS

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Cohalmului se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. *Draos*, salariu anual dela popor prin repartitiune și dela biserică 600 cor., cuartir în edificiul școlii, și lemne de foc.

2. *Oihalma*, salariu anual 600 cor. dela popor prin repartitiune, cuartir și lemne de foc.

3. *Archita*, salariu anual 600 cor., dela popor, cuartir și lemne de foc.

Concurenții sunt obligați a cânta cu elevii la liturgie, și sunt poftiți în vre-o Duminecă ori sârbătoare, înainte de alegere, a se prezenta în biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, să se înainteze subscrîsurii oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Cohalm, în 26 Iulie, 1901.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Cohalmului în conțelegere cu comitele parohiale.

Nicolau D. Mircea
protopop.

Nr. 482. [180] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Cohalmului se publică concurs cu 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. *Bundorf*, cu 600 cor. anual din repartitiune dela popor și dela stat, cuartir și lemne de foc.

2. *Ródás*, cu salariu anual de 600 cor. dela popor și dela stat.

Cei cari doresc a ocupa vre-unul din aceste posturi au să se prezenteze în o Duminecă sau sârbătoare în comunele respective spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic. Concurenții au a-și înainta rugărilor instruite conform normelor în vigoare în termenul indicat subsemnatului Oficiu protopresbiteral.

Cohalm, în 30 Iuliu, 1901.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Cohalmului în conțelegere cu comitele parohiale.

Nicolau D. Mircea
protopop.

[185] 1—1

Publicare de licitațiune.

Pe baza preliminarului de clădire și reparare înaintat spre aprobare Venerabilului consistoriu archidieceșan, comuna bisericăscă Crisbav, dă în întreprindere pe cale de licitațiune publică minuendă repararea bisericeii rom. gr.-or., ce se va ține în 19 August (1 Septembrie) a. c. la 2 ore p. m. în casa parochială.

Prețul strigării este 2000 corone.

Ofertele în scris instruite cu 10% vadiu se primesc până la ziua și ora numită de adm. parochial Ioan Schiopu.

Cei ce vor licita verbal încă au a depune vadiu 10% din suma de strigare.

Planul și preliminarul de spese precum și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parochial.

Crisbav, în 5/18 August 1901. pentru comitetul parochial:

Nicolau Duța **Ioan Schiopu**
președinte adm. parochial.

[184] 1—4

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător devenit vacant la școala elementară română gr. or. din *Herman*, tractul Brașovului, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele:

a) salariu în număr de 720 cor. cu prospect de 800 cor. solvibili din cassa bisericeii în rate trilunare anticipative;

b) relut de cuartir 50 cor. solvibil în rate semestrale anticipativ;

c) grădină în mărime aproximativă de 1/4 juger;

d) diurnele la conferințe cu 3 cor. și cărașia.

Alesul învățător va avea a instrua afară de clasa sa (a 3-a) toți 3 cursurile din școala de repetițiune, și în cântări corale și a conduce corul fără altă remunerațiune.

Va avea a ține în Dumineci și sârbători strana dreptă, când nu va cânta cu corul în biserică.

Concurenții vor avea să se prezenteze în vre-una din Dumineci sau sârbători în biserică spre a-și arăta și des-toinicia în tipicul bisericeii.

Petițiunile instruite conform legilor din vigoare se vor așterne în termenul prefapt oficiului protopresbiteral concernent, având a se încunoștința și oficiul parochial resp. președintele comitetului parochial.

Din ședința comitetului parochial gr. or. din *Herman*, ținută la 29 Iunie 1901.

Alex. Dogariu **Silv. Bărsan**
paroch, ca președinte. notariu.

In conțelegere cu mine.

Ioan Petric
protopop.

Nr. 426/1901 [168] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch în comuna *Cunța*, parochia de clasa a III-a, devenit vacant prin răposarea parochului Ioan Petrușcu, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fașionate la cōla B. pentru întregirea dotațiunei preoțesci dela stat.

Reflectanții la acest post au a-și așterne cererile lor concursuale, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului Oficiu protopresbiteral în termenul deschis, și cu prealabila încunoștințare a protopresbiterului a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare înaintea alegătorilor spre a cânta respective a celebra și cuvânta în biserică.

Oficiul protopresbiteral al tractului Mercurea în conțelegere cu comitetul parochial din *Cunța*.

Seliște, 27 Iuliu 1901.

I. Droc
protopresbiter.

Nr. 2500/901 [172] 2—3

Arlejtési hirdetmény

A nagyszabeni m. kir. állami elmeigyógyintézet önkézelési élelmészéhez szükséges élelmi cikkek közül: I. a marha- és borjúhús, II. sertéshús, zsír és hentesárúk, III. liszt és dara szükségletnek az 1902 évre, esetleg 1902—1904 évre, tehát egy, esetleg három évre való biztosítása céljából 1901 évi szeptember hó 12-én délelőtt 11 órakor az elmeigyógyintézet gondnoki irodájában, a hol a szállítási részletes feltételek is megtudhatók zárt írásbeli tárgyalás fog tartatni.

Az egy évi szükséglet körülbelül a következő:

I. csoport:	
1. marhahús	28,000 kgr.
2. borjúhús	9,000 „
II. csoport:	
1. sertéshús	4,500 „
2. zsír	3,500 „
3. fehér- és füstölt szalonna .	1,000 „
III. csoport:	
1. liszt (0, I, III és V. szám) .	17,000 „
2. dara	2,000 „

Felhivatlak mindazok, kik ezen szállítást elvállalni óhajtják, hogy minden csoportra külön-külön teendő egy koronás bélyeggel és az I. csoportra 1000 kor. bánatpénzzel a II. „ 400 „ „ a III. „ 400 „ „

készpénzben, vagy elfogadhatónak minősített értékpapirokban-névértékük szerint számított ellátott magyar nyelven írott és sajátkezűl, aláírott, jól lepecsételt ajánlataikat, a melyekben a szállítandó és az intézet gondnoki irodájában részletesen megtudható, szükséglet szerinti cikkek árai egy, illetőleg három évi szállításra külön-külön ajánlkozva betűkkel és számokkal kiírandók, illetve a lisztféléknél alapul véve a „Hermannstädter Zeitung“-ban mindenkor közölt helyi piaci árakat — a százalékos engedmény számokkal és betűkkel ugyancsak egy, vagy három évre külön-külön ajánlva kiírandó, a fent kitett időben és helyen nyújtásuk be.

Megjegyeztetik, hogy az ajánlat senki által vissza nem vonható és a nem magyar nyelven írott vagy nem az árlejtési feltételek szerint szerkesztett ajánlatok azonnal visszautasítottatnak.

Megjegyeztetik ezeken kívül, hogy az ezen hirdetésben kitett szükséglet-mennyiségek csak megközelítőleg határozottak meg és hogy a szerződött szállító tartozik a kitet, mennyiségeknél többet vagy kevesebbet is az elfogadott ajánlatában kitett árakon szállítani.

Végül megjegyeztetik, hogy az intézet fenntartja magának azon jogot, hogy az egy évre avagy három évre szóló ajánlatokat fogja elfogadni, valamint, hogy a szállításokat azon vállalkozóknak engedje át, a kiket bármely okból megbízhatóbbnak tart.

Nagy-Szeben, 1901 aug. 15 én.

A m. kir. állami elmeigyógyintézet igazgatósága.

Nr. 846/1901 [171] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători dela școlile confesionale din comunele: *Agribiciu, Apahida, Butena, Călata-mare, Cara, Cojocna, Geaca, Muntele-rece, Rogojel, Șeșeșul-mare* și *Someșul-rece*, prin acesta se scrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu unul fie-care din aceste posturi, sunt: 600 corone din repartitiune pe popor și cuartir liber în edificiul școlii.

Concurenții au a și așterne cererile lor subsemnatului oficiu în termenul sus amintit, fiind instruite conform normelor în vigoare.

Oficiul protopresbiteral gr. or. rom. al Clujului, în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Cluj, 1 August 1901.

Tuliu Roșescu
protopresbiter

[176 a] 2—3

Arlejtés.

A nagyszabeni m. kir. állami elmeigyógyintézet részére az 1901/1902 évi fűtési időszakban szükséges 2200 azaz: kétezercsúszáz köbméter ép, egyenes, száraz, nem korhadt nagyhásabokból álló bukk tűzifa szállításának céljából 1901 szeptember 5-én délelőtti 11 órakor az intézet gondnoki irodájában zárt írásbeli ajánlati tárgyalás fog tartatni.

A sajátkezűl aláírott, jól lepecsételt, magyar nyelven szerkesztett 1 koronás bélyeggel és a szállítási érték 5%-ával mint bánatpénzzel ellátott ajánlatok melyek egy-esetleg három évi idő tartamra külön-külön teendők, a fent jelzett helyen és időben benyújtandók.

Az ezen árlejtésre vonatkozó részletes feltételek a „Budapesti Közlöny“ folyó 189, 190 és 191 számaiból, vagy az elmeigyógyintézet gondnoki irodájában megtudhatók.

Megjegyeztetik, hogy nem magyar nyelven szerkesztett, vagy más mint a kiírt feltételeket magában foglaló, valamint későbbben érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak, miért is az ajánlatban kiírandó, hogy az ajánlkozó a szállítási feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Kiteendő még az ajánlatban, hogy a felajánlott fa nem usztatott, vagy usztatott, valamint kiírandó számokkal és betűkkel, hogy az ajánlott fa nem usztatott, vagy usztatott minőség szerint köbméterenként mily árban ajánlatik és pedig egy, vagy három évre.

Nagyszabeni, 1901 augusztus 19-én.

A m. kir. állami elmeigyógyintézet igazgatósága.

[176 b] 2—3

Arlejtési hirdetmény.

A nagyszabeni m. kir. állami elmeigyógyintézet betegéi és szolgaszemélyzete részére az 1902 évi január hó 1-től december hó 31-ig szükséges kenyér- és zsemlye mennyiség szállításának biztosítása céljából az intézeti gondnoki irodában 1901 évi szeptember hó 5-én délelőtti 11 órakor zárt írásbeli ajánlati tárgyalás fog tartatni.

Az ezen árlejtésre vonatkozó részletes feltételek a „Budapesti Közlöny“ folyó 189, 190 és 191 számaiban, valamint az elmeigyógyintézet gondnoki irodájában betekintethetők.

Megjegyeztetik, hogy az ajánlatok egy esetleg három évi időtartamra külön-külön tétessenek; az elmeigyógyintézet azonban fenntartja magának azon jogot, hogy az egy évre avagy három évre szóló ajánlatokat fogja elfogadni, valamint hogy a szállítást azon vállalkozónak engedje át, a kit bármely okból megbízhatóbbnak tart.

Megjegyeztetik továbbá, hogy nem magyar nyelven szerkesztett, vagy más mint a kiírt feltételeket magában foglaló, valamint későbbben érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak, miért is az ajánlatokba kiírandó, hogy az ajánlkozó a szállítási feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Nagyszabeni, 1901 augusztus 19-én.

A m. kir. állami elmeigyógyintézet igazgatósága.